

Vergadering: 27 januari 2015
Agendanummer: 6
Status: Opiniërend
Portefeuillehouder: M. Verschuren
Behandelend ambtenaar R.J. Bolt, 0595-447704
E-mail: gemeente@winsum.nl (t.a.v. R.J. Bolt)

Aan de gemeenteraad,

Onderwerp:

Zienswijze nota uitvoeringsstructuur Werk en Inkomen

Samenvatting

De krachtenbundeling waarover in de nota Werk aan de Winkel wordt gesproken, kan het beste vormgegeven worden door één uitvoeringsorganisatie waarbij het Werkplein BMW, de GR Ability, de afdeling Sozawe BMW en afdeling Soza Eemsmond worden samengevoegd. Met de vormgeving van de krachtenbundeling blijven wij binnen de visie zoals die in Werk aan de Winkel is weergegeven. Bij de verdere vormgeving van de uitvoeringsorganisatie willen wij uw zienswijze betrekken.

Inleiding

In 2012 hebben de raden hun visie op de sociaal-publieke infrastructuur voor Noordwest-Groningen gegeven. Deze visie heeft de werktitel Werk aan de Winkel gekregen. In deze visie is weergegeven dat gekozen zou moeten worden voor een krachtenbundeling, waarbij de intentie is uitgesproken om te komen tot één uitvoeringsorganisatie.

Aan de hand van een drietal scenario's is onderzocht op welke wijze de uitvoering het beste vorm gegeven kan worden.

Samenvatting nota

Bijgaande nota geeft inzicht in de wijze waarop de samenhangende uitvoeringsstructuur voor werk en inkomen in BMW-verband kan worden vormgegeven. In de nota wordt inzicht gegeven in de volgende onderwerpen:

- Waarom een nieuwe uitvoeringsstructuur voor Werk en Inkomen?
- Wat dient deze uitvoeringsstructuur te doen?
- Hoe kan de uitvoeringsstructuur hiervoor het best worden ingericht?

Waarom een nieuwe uitvoeringsstructuur?

Op 1 januari 2015 wordt de Participatiewet ingevoerd. Deze wet beoogt een integrale aanpak van het hele terrein van Werk en Inkomen. Met de komst van de Participatiewet wordt de instroom in Wajong aangescherpt en is er geen nieuwe instroom in de Wsw meer mogelijk. Als gevolg van deze ontwikkelingen zal het aantal personen dat op een bijstandsuitkering is aangewezen de komende jaren stijgen en het aantal Wsw-ers via natuurlijk verloop dalen. De totale doelgroep voor de Participatiewet groeit licht (4%).

De BMWE-gemeenten hebben de ambitie om iedereen als volwaardig burger deel te laten nemen aan de samenleving. Geheel in lijn met de Participatiewet wil zij hierbij werken aan een inclusieve arbeidsmarkt. Dit is een arbeidsmarkt die plaats biedt voor alle mensen, of ze nu oud of jong zijn of wel of geen arbeidsbeperking hebben.

Deze ambitie dient gestalte te krijgen in een arbeidsmarkt die in deze regio een beperkt absorptievermogen heeft: er zijn relatief weinig banen en het aandeel werkzoekenden ligt vele malen hoger dan het aantal vacatures.

Terwijl de doelgroep voor de Participatiewet groeit neemt het budget dat gemeenten ontvangen voor de re-integratie van bijstandsgerechtigden en de uitvoering van de Wsw voor de huidige doelgroep af.

Gemeenten ontvangen hiervoor een ontschot Participatiebudget. Dit budget bestaat uit een gedeelte voor de uitvoering van re-integratie van bijstandsgerechtigden en de uitvoering van de Wsw. Het budget neemt de komende jaren met 20% af. Een belangrijk deel van het budget is vastgelegd in de vorm van verplichtingen die de gemeente heeft richting de uitvoering Wsw. Hierdoor wordt de vrije bestedingsruimte beperkt. Wanneer uitgegaan wordt van ongewijzigd beleid neemt het besteedbaar budget per bijstandsgerechtigde tussen 2014 en 2020 af met 85% van ruim €1.200 minder dan € 200. De arbeidsmarkt, de invoering van de Participatiewet en bijgaande financiële kaders, stelt de gemeente voor keuzes en beheersing van de risico's. En daarmee een heroverweging van de huidige situatie.

Wat dient de uitvoeringsstructuur te doen?

De genoemde heroverweging leidt tot een aantal keuzes voor de gemeenten. Vanuit deze keuzes zijn een aantal uitgangspunten voor uitvoering geformuleerd. Deze uitgangspunten zijn:

- Eén klantgroep;
- Focussen in doelgroepen;
- Budgetneutrale uitvoering;
- Wsw zoveel mogelijk op de reguliere arbeidsmarkt;
- Eén werkgeversbenadering;
- Naar één uitvoeringsstructuur.

Op basis van en ter ondersteuning van genoemde uitgangspunten is een nieuw dienstverleningsconcept ontwikkeld. In het dienstverleningsconcept, dat centraal komt te staan in de nieuwe uitvoeringsstructuur, wordt uitgaan van een benadering van de klanten in drie sporen: het werk-, leerwerk- en participatiespoor.

Wijzigingen in de uitvoeringsstructuur worden ingezet voor een langere periode, daarom spelen hierbij ook toekomstige ontwikkelingen een rol. In de toekomst neemt de doelgroep van de Wsw af. Dit vraagt om keuzes hoe om te gaan met de huidige dienstverlening en infrastructuur van Ability. Wanneer de doelgroep krimpt en er geen aanvulling plaatsvindt verkleint de productiecapaciteit en komt de omzet onder druk te staan. Ability heeft toekomstscenario's uitgewerkt met de gevolgen voor het bedrijf. Zij komt tot het advies om Ability om te bouwen tot een breed leerwerkbedrijf, waar zowel het werkspoor als de re-integratietaken voor bijstandsgerechtigden in het leerwerkspoor worden uitgevoerd. Daarnaast is er onzekerheid over de gemeentelijke herindeling. Er zullen daarom geen onomkeerbare keuzes gemaakt worden.

Hoe kan de uitvoeringsstructuur hiervoor het best worden ingericht?

Op basis van de uitgangspunten kunnen verschillende varianten voor een uitvoeringsstructuur voor Werk en Inkomen worden ontwikkeld. In deze nota zijn drie scenario's voor een uitvoeringsstructuur onderzocht, te weten:

1. Eén uitvoeringsorganisatie voor alle taken vanuit de Participatiewet;
2. Twee uitvoeringsorganisaties: één voor de Wsw (afbouw) en één voor de overige taken in het kader van de Participatiewet (een regionale sociale dienst);
3. Twee uitvoeringsorganisaties: één voor de werktaken (werkbedrijf) en één voor de inkomenstaken (inkomenstaken).

Deze varianten zijn op een zevental thema's onderzocht en beoordeeld. In de onderstaande tabel is deze beoordeling weergegeven:

	Eén uitvoerings-organisatie	RSD en Wsw- /werkbedrijf	Werk en Inkomen
Sturing en regie	+	-	-
Financiën & risico's	+ /-	?	?
Personeel	+	+	-
Dienstverlening	+	+ /-	-
Huisvesting	?	?	?
Integraliteit	+	+ /-	-

Op basis van de beoordeling van de varianten en met het toekomstperspectief in het achterhoofd wordt geadviseerd te komen tot krachtenbundeling met als doel om mensen naar vermogen te laten deelnemen aan de samenleving.

Dit levert betere dienstverlening en efficiencyvoordelen op maar vraagt sterk opdracht-geverschap van gemeenten en een passende juridische structuur.

Dit kan samengevat worden in het volgende advies:

- Richt de dienstverlening in op het perspectief dat mensen uiteindelijk een plek moeten krijgen op de reguliere arbeidsmarkt. Organiseer de uitvoering in een drietal resultaatgebieden: werk, leerwerk of participatie.
- Organiseer de uitvoering zodanig dat een antwoord wordt gevonden op de bezuinigingsopgave waar gemeenten voor staan. Dit kan door de in potentie aanwezige efficiencyvoordelen te benutten om de uitvoeringskosten te drukken en het beroep op uitkerings- en re-integratiemiddelen terug te dringen;
- Breng de huidige uitvoerende taken van de huidige organisaties onder in één uitvoeringsorganisatie, (exclusief de WMO). Dit betekent dat uit de scenario's voor Ability gekozen wordt voor het scenario 'breed leerwerkbedrijf'.
- Richt de aansturing op de uitvoeringsorganisatie in met inachtneming van de opdrachtgevende rol van gemeenten ("wat") en de opdrachtnemende rol van de uitvoeringsorganisatie ("hoe");
- Ontwikkel een sturingsarrangement dat recht doet aan de verantwoordelijkheden van de opdrachtgever en opdrachtnemer.

- Gebruik de huidige gemeenschappelijke regeling als juridische structuur voor de nieuwe uitvoeringsorganisatie en pas deze zodanig aan dat gemeenten sturing kunnen geven aan en grip kunnen houden op de uitvoering en de daarmee gepaard gaande risico's.

Kaderstelling

In de nota Werk aan de Winkel heeft u uw visie op de sociaal-publieke infrastructuur gegeven. In deze nota zijn een aantal kaders meegegeven:

Kaders voor het uitvoeringsbeleid:

- Wij kennen onze klanten en anders zorgen wij ervoor dat we ze leren kennen. Dit geldt voor al onze klanten (werkgevers, werkzoekenden en zorgklanten).
- Eigen verantwoordelijkheid klant: alles wat klant zelf kan, doet hij zelf en daarin stimuleren wij de klant.
- Van klanten wordt een tegenprestatie verwacht voor de geleverde uitkering
- Er wordt ingezet op preventie en handhaving
- Klanten die het nodig hebben, worden gefaciliteerd om deel te blijven nemen aan de samenleving.

Kaders voor de gezamenlijk uitvoering zijn:

- Duidelijke en eenduidige spelregels voor alle klanten
- Eén dienstverleningsmodel voor alle klanten
- Integrale samenwerking met ketenpartners
- Uitvoering binnen budgetten/begroting

Kaders voor gemeenten/opdrachtgevers:

- Gemeenten hebben een voorbeeldfunctie (als werkgever voor doelgroepen, bij investering werk en bij het opnemen van een social returnparagraaf in aanbestedingstrajecten)
- Gemeenten geven rugdekking aan de uitvoering (als conform afspraken wordt uitgevoerd)
- Direct werk organiseren, dan wel werk bieden in de vormen van opdrachten en/of outsourcing van taken.

Verdere vormgeving kaderstelling

Deze kaders dienen nader uitgewerkt te worden in een opdracht aan de uitvoeringsorganisatie (de 'wat'-vraag). Bij deze uitwerking willen wij u betrekken. Wij zijn voornemens u een voorstel voor te leggen waarin de kaders zoals die zijn weergegeven in Werk aan de Winkel, maar ook in de verordeningen op basis van de Participatiewet en met in achtneming van de nota uitvoeringsstructuur Werk en Inkomen nader zijn uitgewerkt.

Met deze nadere uitwerking kan dan de opdracht aan de uitvoeringsorganisatie vorm worden gegeven. Met deze opdracht kan de uitvoeringsorganisatie met de 'hoe'-vraag aan de slag.

Zienswijze

Met de vormgeving van de krachtenbundeling blijven wij binnen de visie zoals die in Werk aan de Winkel is weergegeven. Echter, wij willen u in de gelegenheid stellen om uw zienswijze op de nota uitvoeringsstructuur Werk en Inkomen te geven. Bij de verdere vormgeving van de uitvoeringsorganisatie zullen wij uw zienswijze betrekken.

Bijlagen:

nota uitvoeringsstructuur Werk en Inkomen

Achterliggende documenten:

Werk aan de Winkel, visie op de sociaal-publieke infrastructuur voor Noordwest-Groningen

Burgemeester en wethouders van Winsum,

M.A.P. Michels, burgemeester

drs. R.J. Bolt, secretaris